

13/3/24

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

TER BESLISSING

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
PD Covid-19 Informatie en
Coördinatie
Team 1

Aan
Cc

MMZ
Stas VWS

Deadline: 12 maart 2024

Opgesteld door

nota

Reactie op de aangenomen moties n.a.v. het plenaire
debat oversterfte

Datum
7 maart 2023

Zaaknummer
1062791

Kenmerk
3788928-1062791-PDCIC

1. Aanleiding

Tijdens het debat van 15 februari jl. is een aantal moties ingediend. In deze brief geeft u de Kamer een eerste reactie op de aangenomen moties, en informeert u de Kamer tevens over de toezeggingen uit hetzelfde debat en een aantal andere moties.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met verzending van de brief aan de Tweede Kamer.

3. Kernpunten

Met de bijgevoegde Kamerbrief informeert u de Kamer over de volgende onderwerpen:

- Motie van het lid Joseph c.s. over datasets en analyses van het CBS over oversterfte langer toegankelijk houden voor wetenschappelijk vervolgonderzoek*
De reactie op deze motie is afkomstig van EZK en ligt ter akkoord voor bij MEZK.
- Motie van het lid Joseph c.s. over een onafhankelijk en integraal wetenschappelijk onderzoek naar de redenen en oorzaken van oversterfte sinds 2020*
In deze passage wordt ook een reactie op twee geregistreerde toezeggingen uit het debat van 15 februari jl. verwerkt. Ten eerste de toezegging dat u de Kamer rond de zomer van 2024 uw appreciatie zal sturen van de op dat moment gepubliceerde onderzoeken over oversterfte. Ten tweede de toezegging dat u de onafhankelijke begeleidingscommissie van ZonMW zal vragen om te adviseren over een eventueel vervolg op de huidige onderzoek over oversterfte, de Kamer hierover zal informeren en daarbij ook zal terugkomen op de appreciatie van de uitkomsten van het nu lopende ZonMw-traject.
- Motie van de leden Agema en Van der Plas over de coronastrategie betrekken bij de opheldering van de aanhoudende oversterfte*

U wijst op diverse lopende onderzoeken en evaluaties, waarmee het verzoek uit deze motie wordt geadresseerd.

4. *Motie van het lid Tielen c.s. over komen tot protocollen die gegevensuitwisseling sneller en makkelijker mogelijk maken*
Deze motie sluit aan bij de lopende beleidsinzet gericht op het vergroten van de databeschikbaarheid voor primair en secundair gebruik. In uw reactie geeft u aan welke beleidsinzet u heeft ingezet op dit gebied. Het verzoek van de Tweede Kamer om te komen tot protocollen wordt hierbij betrokken.
5. *Motie van de leden Tielen en Joseph over het samen met het RIVM veilig beschikbaar maken van actuele vaccinatiegegevens*
Vanwege het belang van vaccinatiedata voor wetenschappelijk inzicht in onder meer de volksgezondheid en de effectiviteit van vaccins, is de regering met de motie van de leden Tielen en Joseph verzocht om samen met het RIVM te komen tot het veilig beschikbaar maken van actuele vaccinatiegegevens. Vaccinatiegegevens worden reeds, al dan niet op verzoek, beschikbaar gesteld door het RIVM ten behoeve van onderzoek en periodieke rapportages. De vaccinatiegegevens die het RIVM beschikbaar stelt zijn nu en in de toekomst geborgd en voldoende actueel. Daarmee wordt deze motie afgedaan.
6. *Motie van het lid Tielen c.s. over de ontsluiting van vaccinatiegegevens in één centraal overzicht versnellen*
U verwijst hiervoor naar uw brief van 27 februari jl.
7. *Motie van de leden Paternotte en Aukje de Vries over lessen uit de lockdown van 2020-2021 meenemen bij inzet van het CTB in de niet-essentiële detailhandel*
Deze motie is niet meer uit te voeren gezien de status van COVID-19, en gezien er voor het CTB geen wettelijke grondslag is. De motie wordt daarom met deze brief afgedaan.
8. *Motie van het lid Van den Berg c.s. over een afwegingskader dat uitgaat van de epidemiologische situatie op landelijk dan wel lokaal niveau*
Deze motie is niet meer uit te voeren gezien de status van COVID-19, en gezien er voor het CTB geen wettelijke grondslag is. De motie wordt daarom met deze brief afgedaan.

Verder heeft u in het oversterftedebat aan het lid Dijk (SP) toegezegd Lareb te zullen vragen wat het beschikbaar kan stellen voor wetenschappers voor vervolgonderzoek naar een mogelijk verband tussen COVID-19-vaccinaties en post-COVID-achtige klachten. In de brief geeft u aan dat Lareb in gesprek is met wetenschappers die vervolgonderzoek gaan uitvoeren, om te kijken hoe Lareb hier eventueel in kan bijdragen. Hiermee doet u de toezegging af.

Deze brief wordt tegelijkertijd aan Stas VWS voorgelegd omdat de brief passages bevat over onderwerpen die (deels) onder verantwoordelijkheid van Stas VWS vallen. Voor Stas VWS is dit Motie-Tielen c.s. over de ontsluiting van

vaccinatiegegevens in één centraal overzicht versnellen. De brief wordt mede namens Stas VWS verstuurd.

De brief bevat ook een passage over een onderwerp dat onder verantwoordelijkheid van MEZK valt: Motie-Joseph c.s. over datasets en analyses van het CBS over oversterfte langer toegankelijk houden voor wetenschappelijk vervolgonderzoek. Deze passage is momenteel onder voorbehoud van akkoord MEZK. Na akkoord wordt de brief mede namens MEZK verstuurd.

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

Motie van het lid Joseph c.s. over een onafhankelijk en integraal wetenschappelijk onderzoek naar de redenen en oorzaken van oversterfte sinds 2020

Het oversterfte-onderzoek is een onderwerp dat veel politieke aandacht genereert. Met deze brief geeft u aan:

1. dat u de wens om onderzoek te doen naar en verklaringen te vinden voor de oversterfte vanaf 2020 zeer ondersteunt;
2. geeft u aan ZonMw te zullen vragen om te bewerkstelligen dat de wetenschappelijke begeleidingscommissie van het onderzoek naar oversterfte een overkoepelende duiding geeft van de verschillende onderzoeksresultaten en een advies geeft over noodzaak, randvoorwaarden en eventuele aandachtspunten voor vervolgonderzoek naar oversterfte.

Motie van de leden Agema en Van der Plas over de coronastrategie betrekken bij de opheldering van de aanhoudende oversterfte

De motie wordt met lopende onderzoeken en evaluaties volledig geadresseerd.

Motie van de leden Tielen en Joseph over het samen met het RIVM veilig beschikbaar maken van actuele vaccinatiegegevens

Er is met enige regelmaat aandacht voor de vaccinatiegraad van het RVP. Zo zijn op 26 juni 2023 Kamervragen gesteld door het lid Paulusma (D66) over de dalende vaccinatiegraad. Er zijn tot op heden geen vragen gesteld over vaccinatiegegevens.

Motie van het lid Tielen c.s. over de ontsluiting van vaccinatiegegevens in één centraal overzicht versnellen

Vanuit de Tweede Kamer is er al geruime tijd aandacht voor het inzichtelijk maken van vaccinatiegegevens voor burgers. Om die reden informeert de staatssecretaris de Tweede Kamer periodiek over de voortgang, zo ook met de Kamerbrief voortgang 'Vol vertrouwen in vaccinaties' van 5 februari 2024. Er is een aparte brief met toelichting op de motie naar de Kamer gegaan waarin hetgeen van de brief van 5 februari is herhaald.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

Motie van het lid Joseph c.s. over een onafhankelijk en integraal wetenschappelijk onderzoek naar de redenen en oorzaken van oversterfte sinds 2020

Het oversterfte-onderzoek, en in het bijzonder de relatie tussen vaccinaties en oversterfte, is een onderwerp dat veel maatschappelijke aandacht genereert. In

dit brief geeft u aan dat de onderzoeksresultaten van de lopende onderzoeken zal worden gepubliceerd op de website van ZonMw.

Motie van de leden Agema en Van der Plas over de coronastrategie betrekken bij de opheldering van de aanhoudende oversterfte

Er is veel maatschappelijk draagvlak voor grondig onderzoek naar oversterfte; daarom alle medewerking.

Motie van het lid Tielen c.s. over komen tot protocollen die gegevensuitwisseling sneller en makkelijker mogelijk maken

Deze motie sluit aan bij het ingezette beleid ten aanzien van de databeschikbaarheid voor primair en secundair gebruik. De Nationale Visie en Strategie gezondheidsinformatiestelsel is samen met veld partijen opgesteld. Er is veel draagvlak in het veld voor de ingeslagen weg en de regierol die VWS.

Motie van de leden Tielen en Joseph over het samen met het RIVM veilig beschikbaar maken van actuele vaccinatiegegevens

Er is maatschappelijke aandacht voor de dalende vaccinatiegraad en het mogelijk risico op uitbraken van infectieziekten.

Motie van het lid Tielen c.s. over de ontsluiting van vaccinatiegegevens in één centraal overzicht versnellen

Bij het communiceren over de PGO's naar burgers worden verschillende relevante partijen betrokken, zoals de patiëntenfederatie.

c. Financiële en personele gevolgen

Motie van het lid Tielen c.s. over de ontsluiting van vaccinatiegegevens in één centraal overzicht versnellen

Het ontsluiten van vaccinatiegegevens zoals reizigersvaccinaties en vaccinatiegegevens van huisartsen en arbodiensten is een complex technisch proces waar veel partijen bij betrokken zijn. Uit eerder implementaties is gebleken dat daar ook de nodige middelen voor nodig zijn. Hiervoor is mogelijk nog aanvullende financiële besluitvorming nodig. De voortgang van de implementatie hangt ook af van prioriteiten die zorgsectoren samen met ict-leveranciers bepalen en de capaciteit die ict-leveranciers hebben om bijvoorbeeld een gegevensstandaard in te bouwen.

d. Juridische aspecten haalbaarheid

Motie van het lid Joseph c.s. over datasets en analyses van het CBS over oversterfte langer toegankelijk houden voor wetenschappelijk vervolgonderzoek

- Op het verzoek tot beschikbaarstelling tegen marginale kosten antwoordt MEZK in de toegevoegde passage over de motie Joseph c.s. dat het CBS volgens bindende regelgeving de integrale kostprijs in rekening brengt en niet aan de wens van de Kamer kan voldoen om slechts marginale kosten in rekening te brengen voor onderzoekers.
- De wens in de motie om de data tegen "marginale kosten" ter beschikking te stellen, is niet mogelijk vanwege de geldende Beleidsregel en Ministriële Regeling CBS. Via deze regelingen wordt voor de Remote Access faciliteit integrale kostprijs gerekend. De vergoeding voor de

uitvoering van een verzoek voor aanvullende statistische dienstverlening (ASD) moet kostendekkend zijn, zodat geen sprake is van kruissubsidiëring. De integrale kostprijs betreft niet enkel additionele kosten voor een specifiek onderzoek, maar alle kosten waaronder de kosten voor het opzetten, onderhouden en verbeteren van de faciliteit.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

- De brief is afgestemd met MEVA, PG, DICIO, FEZ, en op relevante onderdelen met het RIVM en Lareb.
- De passage over de motie van het lid Joseph c.s. over datasets en analyses van het CBS over oversterfte langer toegankelijk houden voor wetenschappelijk 4 vervolgonderzoek is afgestemd met EZK en CBS, maar nog wel onder voorbehoud van akkoord MEZK.

f. Gevolgen administratieve lasten

Motie van het lid Tielen c.s. over de ontsluiting van vaccinatiegegevens in één centraal overzicht versnellen

- Als de vaccinaties bij bijvoorbeeld huisartsen ontsloten worden, zullen zij een deel van de vaccinaties die zij zetten anders moeten gaan registreren. Dit vraagt enige scholing en tijd van de huisartsen. Mogelijk geldt dit ook voor de arbodiensten en aanbieders van reizigersvaccinaties.

g. Toezeggingen

De minister zal de Kamer rond de zomer van 2024 haar appreciatie sturen van de op dat moment gepubliceerde onderzoeken over oversterfte.

- Uw reactie op deze geregistreerde toezegging is verwerkt in de tekst over Motie van het lid Joseph c.s. over een onafhankelijk en integraal wetenschappelijk onderzoek naar de redenen en oorzaken van oversterfte sinds 2020.

De minister zal de onafhankelijke begeleidingscommissie van ZonMw vragen om te adviseren over een eventueel vervolg op de huidige onderzoek over oversterfte. Zij zal de Kamer hierover informeren en daarbij ook terugkomen op de appreciatie van de uitkomsten van het nu lopende ZonMw-traject.

- Uw reactie op deze geregistreerde toezegging is verwerkt in de tekst over Motie van het lid Joseph c.s. over een onafhankelijk en integraal wetenschappelijk onderzoek naar de redenen en oorzaken van oversterfte sinds 2020.

Afhandeling toezegging inzake Lareb

In het oversterftedebat heeft u aan het lid Dijk (SP) toegezegd Lareb te zullen vragen wat het beschikbaar kan stellen voor wetenschappers voor vervolgonderzoek naar een mogelijk verband tussen COVID-19-vaccinaties en post-COVID-achtige klachten. In de brief geeft u aan dat Lareb in gesprek is met wetenschappers die vervolgonderzoek gaan uitvoeren, om te kijken hoe Lareb hier eventueel in kan bijdragen. Hiermee doet u de toezegging af.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

a. Motivering

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.